

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/165/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716206043
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2716206043.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov senátu Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého E. V., nar. X.X.XXXX, umiestneného v Detskom domove X. H. X. Y., zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: B. P., nar. XX.X.XXXX, bytom H. X. XXXX/XX, D. a J. V., nar. XX.X.XXXX, bytom H. X. XXXX/XX, D., obaja zastúpení JUDr. Jánom Pekarom, advokátom, Potočná 191/39, Skalica, za účasti Okresnej prokurátorky v Skalici, o nariadenie náhradnej starostlivosti a zrušenie neodkladného opatrenia, o odvolaniach opatrovníka a Okresnej prokuratúry Skalica proti rozsudku Okresného súdu Skalica, zo dňa 4. apríla 2017, č.k. 2P/141/2016-95, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Skalica sp.zn. 2PPom/3/2016-32 zo dňa 15.7.2016, nariadil dohľad nad výchovou maloletého E., nar. X.X.XXXX, a uložil rodičom maloletého E. povinnosť spolupracovať s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na príslušnom úrade sociálnych vecí a rodiny. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že uznesením Okresného súdu Skalica, č.k. 2PPom/3/2016-122, zo dňa 13.10.2016 bolo bez návrhu začaté konanie o nariadenie náhradnej starostlivosti o maloletého E. V., nar. X.X.XXXX z dôvodu, že neodkladným opatrením (uznesenie zo dňa 15.7.2016, č.k. 2PPom/3/2016-32) bolo nariadené dočasné zverenie maloletého E. do starostlivosti G. G. X. H. X. Y. a určené výživné rodičom maloletého v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona. Dňa 18.7.2016 bol maloletý umiestnený v G. G. X. H. X. Y.. Keďže na Okresnom súde Skalica nebol podaný návrh týkajúci sa náhradnej starostlivosti o maloletého E., preto súd začal konanie bez návrhu. Dňa 13.12.2016 do konania vstúpila Okresná prokurátorka v Skalici. Dňa 2.12.2016 rodičia maloletého Jakuba podali na súde prvej inštancie návrh, ktorým sa domáhali zrušenia nariadeného neodkladného opatrenia a zároveň nariadenia dohľadu nad maloletým E. a uloženia im povinnosti spolupracovať s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a podrobiť sa sociálnemu poradenstvu. Konanie bolo vedené pod sp.zn. 7P/151/2016. Dôvodili tým, že matka maloletého E. si zabezpečila ubytovanie na ubytovni v Strednej priemyselnej škole Nové Mesto nad Váhom, aby mohla navštevovať maloletého E., bolo jej umožnené tohto dojsť každý deň prvé dva mesiace od umiestnenia maloletého v detskom domove, bola s ním od 7.00 hod. do 22.00 hod., od 4.8.2016 mohla chodiť do detského domova každé tri hodiny za tým účelom, aby maloletého dojsila a vtedy s ním bola po dobu 40 - 45 minút. Riadne sa o syna starala, museli mu zakúpiť potrebné veci, maloletý je zdravý, v mesiaci november 2016 ho prestala matka dojsiť,

z toho dôvodu už nebýva s maloletým v detskom domove. Vždy od nedele 15.00 hod. býva na ubytovni počas celého týždňa až do piatku, kedy odchádza do D.. Rodičia maloletého navštvia vždy v pondelok v čase od 08.00 hod. do 09.00 hod., následne je s maloletým matka od 14.00 hod. do 17.00 hod.. Takto sa s ním stretáva matka aj v nasledujúcich dňoch. Vždy sa mu venuje, hrá sa s ním, majú dobrý citový vzťah obaja rodičia k maloletému a chcú sa podieľať na jeho výchove. Otec je schopný po finančnej stránke zabezpečiť všetky potreby rodiny a dočasné umiestnenie maloletého do detského domova neplní svoj účel. Uznesením zo dňa 20.12.2016 č.k. 2P/141/2016-8, súd spojil na spoločné konanie veci Okresného súdu Skalica sp.zn. 2P/141/2016 a sp.zn. 7P/151/2016. Opatrovník nesúhlasil so zrušením neodkladného opatrenia, navrhol zveriť maloletého do ústavnej starostlivosti, prípadne do náhradnej osobnej starostlivosti. Takisto zástupca Okresnej prokuratúry Skalica nesúhlasil so zrušením neodkladného opatrenia, vzhľadom na neukončené trestné konanie vedené proti rodičom maloletého. Súd prvej inštancie mal preukázané, že neodkladné opatrenie umiestnením maloletého E. do starostlivosti G. G. X. H. X. Y. bolo nariadené z dôvodu, že bola osvedčená naliehavá potreba úpravy starostlivosti o maloleté dieťa s tým, že priaznivý vývoj dieťaťa je vážne ohrozený pokiaľ sa nachádza v starostlivosti osôb, ktoré sú dôvodne podozrivé, boli uznané vinnými a odsúdené k trestu odňatia slobody za spáchanie zločinu sexuálneho zneužívania spolupáchateľstvom, keď spoločným konaním vykonali súlož s osobou mladšou ako 15 rokov a to X. P., najstaršou dcérou matky B. P. (rozsudok Okresného súdu Skalica, č.k. 4T/32/2013-798, zo dňa 9.9.2015). Prihliadol aj na výpoveď bývalej partnerky otca E. J., že počas spoluzitia s menovaným zistila, že sa pokúšal zneužívať ich maloletého syna J.. Súd poukázal aj na znalecké dokazovanie v trestnom konaní, kedy u rodičov maloletého znalci nezistili duševnú poruchu ani sexuálnu deviáciu, avšak bola konštatovaná zvýšená sexuálna apetencia, psychosexuálna nezrelosť a nadpriemerná tumescenčná aktivita u otca, strata zábran a odbrzdené sexuálne správanie následkom konzumácie alkoholu. Konanie matky vyplývalo z podriadenosti J. V. a v snahe vyhovieť jeho požiadavkám, keď sexuálne správanie otca bolo motivované zvyšovaním pocitu slasti a spestrením sexuálneho života, svoje dominantné postavenie využíval vo svoj prospech aj v spoločnom sexuálnom živote. Súd mal za to, že je potrebné zamedziť styku obidvoch rodičov s ich maloletým dieťaťom až do času, kým sa rodičia nepodrobia nariadenému psychologickému poradenstvu a bude nad všetky pochybnosti vylúčená možnosť recidívy takéhoto konania, keď v čase vydania neodkladného opatrenia štyri maloleté deti matky B. P. sa nachádzali v ústavnej starostlivosti a najstaršia dcéra X. bola v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Otec J. V. mal právoplatne zakázaný styk so svojím maloletým synom J.. Odvolací súd nariadenie neodkladného opatrenia svojím rozhodnutím zo dňa 8.8.2016, č.k. 23CoPom/1/2016-105 potvrdil, keď skonštatoval, že aj pri rešpektovaní prezumpcie nevinoty rodičov maloletého z hľadiska trestného nemožno nechať bez povšimnutia minulosť rodičov, ich závažné zlyhania pri výkone rodičovských práv počas niekoľkých rokov. Súd uzavrel, že kontakt maloletého E. s rodičmi je potrebné eliminovať až do doby, kým sa v konaní vo veci samej nepreukáže, že obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať a starať sa o maloleté dieťa a neubližovať mu. Pokiaľ sa týka trestného konania súd prvej inštancie zistil, že Krajský súd v Trnave zrušil v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu Skalica sp.zn. 4T/32/2013, zo dňa 9.9.2015 a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, keď v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu nebolo v konaní pred súdom prvej inštancie spoľahlivo preukázané, že obžalovaní J. V. a B. P. sa dopustili konania uvedeného v skutkovej vete napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a nedošlo k odstráneniu vytykaných procesných nedostatkov. Súd mal tiež preukázané správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, zo dňa 16.1.2017, že maloletého E. od jeho umiestnenia denne navštevovala matka. Takmer denne bola aj s ostatnými deťmi v kontakte. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom zrušil ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi P. a nariadil nad nimi dohľad. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 22.12.2016. Všetky maloleté deti a to L. narodenú v roku 1999, G. narodenú XX.XX.XXXX, B. narodenú X.X.XXXX a Y. narodeného XX.X.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti a výchovy matky, keď dospel k záveru, že v záujme maloletých detí je ich návrat do domáceho prostredia, pričom vzal do úvahy najmä prejavenu vôľu maloletých detí, blízkosť matky, keď vychovávateľka, sociálna pracovníčka aj psychologička detského domov odporučili zveriť deti matke, nakoľko majú vytvorené citové väzby a prejavili deti vôľu vrátiť sa k matke. Z pohovoru s deťmi vyplynulo, že druhá matka J. V. akceptujú. Súd mal preukázané, že detský domov dal súhlas k pobytu maloletého E. mimo detského domova v období od 9.1. do 27.1.2017 u matky B. P.. Z priebežných správ z probácie mal súd preukázané, že uznesením Krajského súdu Trnava 6To/58/2014, zo dňa 14.8.2014 boli obvinení J. V. a B. P. prepustení z väzby na slobodu a väzba im bola nahradená probačným dohľadom. Na probácii sa dostávajú v pravidelných približne mesačných intervaloch až na dva termíny probácií, kedy sa ospravedlnili z dôvodu, že sa im pokazilo auto a s odôvodnením, že termín zabudli. Žiadali telefonicky o určenie náhradného termínu probácie. Z odpisu registra trestov rodičov vyplynulo, že menovaní

nemajú žiadny záznam v registri trestov GP SR. Zo znaleckého posudku č. 19/2017 zo dňa 30.3.2017, vypracovaného znalcom MUDr. Ivanom André, z odboru psychiatria (liečba alkoholizmu, toxikománie, gerontopsychiatria) a sexuológia mal súd preukázané, že u J. V. nie sú v súčasnosti preukázané závažnejšie psychopatologické zmeny, duševnou chorobou, ani žiadnou inou poruchou netrpí, škodlivé užívanie návykových látok zistené nebolo. Osobnostne sa nejedná o abnormne štrukturovaného jedinca, agresívne sklony nemá, k riešeniu osobných a rodinných problémov pristupuje aktívne a zodpovedne. Opakovaným sexuologickým vyšetrením nebolo zistené žiadne podozrenie, že by menovaný mohol trpieť sexuálnou poruchou, resp. deviaciou. Je heterosexuálne orientovaný. Z hľadiska jeho duševného zdravia včítane sexuality nejestvujú v súčasnosti žiadne relevantné prekážky k tomu, aby mohol aj spolu so svojou družkou vychovávať maloletého E.. Sklony k pohlavnému zneužívaniu maloletého dieťaťa neboli u J. V. zistené. Zástupca okresnej prokuratúry uviedol, že má pochybnosti, či sú splnené podmienky na zrušenie neodkladného opatrenia, nie je isté či dohľad pri takom malom dieťati si splní účel. Doposiaľ nebolo skončené trestné konanie, neodkladné opatrenie by malo trvať do skončenia trestného konania. Ostatné deti sú vekovo staršie, je možné konštatovať iné obranné reakcie, čo nie je možné u maloletého. Ak by súd zrušil neodkladné opatrenie, je nevyhnutné nariadiť primerané výchovné opatrenie nad maloletým, aby bola zabezpečená kontrola rodičov. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa článku 3, článku 7, 8, 9, 18 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa § 363 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, podľa § 2 ods. 1 CMP, podľa § 334 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, podľa článku 3, článku 5, podľa § 28, § 37 Zákona o rodine. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre zrušenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého bol maloletý E. odňatý rodičom a dočasne zverený do starostlivosti G. G. v X. H. X. Y.. Neodkladné opatrenie možno zrušiť, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené. V konaní bolo zo strany rodičov preukázané, že došlo k takej zmene pomerov, že ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti by bolo v rozpore s jeho záujmami, pretože osobnú starostlivosť o maloleté dieťa môžu zabezpečovať jeho rodičia, ktorých súčasný spôsob života poskytuje záruky, že dieťaťu t.č. nehrozí žiadne vážne narušenie života, zdravia alebo priaznivého vývoja. Súd vydal neodkladné opatrenie z dôvodu výnimočnej situácie, ktorá nastala na strane jeho rodičov. Súd nepovažuje za vhodné sústrediť pozornosť len na prebiehajúce trestné konanie vedené voči rodičom maloletého pre trestný čin sexuálneho zneužívania osoby mladšej ako 15 rokov, hoci práve vedenie tohto konania bolo v tom čase, teda v čase nariadenia neodkladného opatrenia jedným z hlavných dôvodov pre vydanie neodkladného opatrenia, avšak nie jediným. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný opatrovníkom v čase, keď rodičia maloletého žili v partnerskom zväzku, ani jeden z nich nemal v osobnej starostlivosti maloleté dieťa. Boli obžalovaní a uznaní vinnými (neprávoplatne) zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania spolupáchateľstvom, štyri deti matky sa nachádzali v ústavnej starostlivosti a otec mal zakázaný styk so svojim maloletým synom J.. Bezprostredne po narodení maloletého E. za týchto okolností, teda oprávnene, vznikali vážne pochybnosti o tom, či sú rodičia spôsobilí vychovávať dieťa. V trestnom konaní boli obaja vyšetrení psychológom a psychiatrom, pričom súd mal pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia k dispozícii znalecké posudky podané v roku 2012. U žiadneho z rodičov nebola zistená duševná porucha alebo sexuálna deviacia. Keďže od vyhotovenia osobnosti matky a otca znaleckým posudkom do času rozhodovania súdu o neodkladnom opatrení nedošlo k zmene vplyvom psychoterapie, ktorá bola odporučená a súd nemal preukázané, že by sa rodičia podrobili odbornému poradenstvu alebo vyšetreniu, súd vychádzal z predpokladu, že stav ich osobnosti je rovnaký. U rodičov však nastala zmena pomerov, ktorá odôvodňuje návrat maloletého E. do ich osobnej starostlivosti. Rodičia od umiestnenia maloletého prejavujú skutočný, úprimný, intenzívny záujem o kontakt s maloletým ako aj snahu o zabezpečenie podmienok pre prevzatie a riadne vykonávanie osobnej starostlivosti o štyri maloleté deti matky B. P., ktorá bola v pravidelnom osobnom styku s maloletým, dosiahla vydanie súdneho rozhodnutia, na základe ktorého jej bolo umožnené maloletého priamo v zariadení dojsť, svojím správaním dala najavo, že jej záleží na zdravom vývoji a uspokojovaní potrieb maloletého. V zariadení sa stýkala aj so svojimi ostatnými deťmi. Nad štyrmi maloletými deťmi B. P., L., G., B. a Y. bola ústavná starostlivosť rozsudkom zo dňa 14.11.2016 zrušená a všetky deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky. Starostlivosť o deti je zabezpečovaná riadne, čo vyplýva zo správ opatrovníka, avšak treba podotknúť, že vzhľadom na trvanie neodkladného opatrenia a pobyt najmladšieho E. v detskom domove, je táto starostlivosť zo strany matky prerušovaná, keďže matka prechodne býva aj mimo domácnosti, nakoľko má záujem tráviť čas aj s maloletým E.. Takáto situácia nie je v záujme žiadneho z maloletých detí, keďže každé z nich má právo na neprerušovanú výchovu a starostlivosť zo strany svojho rodiča. Výchovu detí počas neprítomnosti matky v domácnosti musí zabezpečovať jej druh, a túto vykonáva riadne, hoci nie je ich biologickým

otcom. Deti druhe matky akceptujú, vyjadrujú sa o ňom pozitívne. Opatrovník a zástupca Okresnej prokuratúry Skalica namietali, že otázne bude správanie otca v prípade požitia alkoholu, k čomu navrhli doplniť dokazovanie znaleckým skúmaním. Súd toto nepovažoval za potrebné v tom smere, nakoľko v súčasnosti nie sú súdu známe žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili o tom, alebo by naznačovali, že by otec J. V. požíval alkoholické nápoje. Obaja rodičia sa riadne dostávajú k probačnej a mediačnej úradníčke. Otec sa vyjadril, že alkohol konzumovať nemôže z dôvodu dochádzania motorovým vozidlom na farmu, ktorá je zdrojom jeho príjmov. Po vrátení detí matky B. P. do domáceho prostredia sa zásadným spôsobom musel zmeniť spôsob života rodičov maloletého E., keď začali žiť rodinným životom a tomu museli prispôbiť i svoje potreby. Súd nemá vedomosť o tom, že by plnenie rodičovských povinností nezvládali. Naopak, tieto podľa doterajších zistení zodpovedne vykonávajú, hoci u nich stále existuje podozrenie zo spoločensky nežiaduceho a pre dieťa nebezpečného konania, ktorého sa mali dopustiť v minulosti. Súd má za to, že prípadné pochybenia rodičov z minulosti ich nemôžu trvale diskvalifikovať v starostlivosti o maloleté deti. Samotné neukončenie trestného konania nemôže byť dôvodom pre zamedzenie starostlivosti rodičov o maloletého E. ale je potrebné vychádzať aj z ďalších dôkazov. Zo záverov znalca MUDr. Ivana Andrého v znaleckom posudku zo dňa 30.3.2017 bolo preukázané, že opakovaným sexuologickým vyšetrením nebolo zistené žiadne podozrenie, že by menovaný mohol trpieť sexuálnou poruchou, menovaný je heterosexuálne orientovaný, z hľadiska jeho duševného zdravia včítane sexuality nejestvujú v súčasnosti žiadne relevantné prekážky k tomu, aby mohol so svojou družkou vychovávať maloletého E.. Sklony k pohlavnému zneužívaniu maloletého dieťaťa neboli uňho zistené. Súd vychádzal zo skutkového stavu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia a z aktuálneho znaleckého skúmania duševného stavu J. V., z ktorého nevyplýva pre maloletého E. žiadna hrozba. Pri rozhodovaní nemožno vychádzať len z hypotetických úvah, aké by mohlo byť správanie otca v prípade požitia alkoholu, pričom požívanie alkoholu otcom v súčasnosti ani nebolo preukázané. Súd má za to, že po hodnotení dôkazov v ich vzájomnej súvislosti treba dospieť k záveru, že rodičia maloletého E. sú spôsobilí vychovávať a starať sa o maloletého bez toho, aby bol ohrozený jeho život, zdravie a priaznivý vývoj. Maloletý vzhľadom k svojmu veku začína čoraz väčšími vnímať svoje okolie a fyzickú blízkosť rodičov a iných členov rodiny. Začína chápať kto sú jeho najbližšie osoby. So súrodencami bol v každodennom kontakte takmer od svojho narodenia, s rodičmi tiež udržiaval pravidelný osobný styk, čo nepochybne viedlo k vzniku úzkych citových väzieb a ďalšie odlúčenie od rodiny by mohlo dieťa traumatizovať. Záujem maloletého E. si vyžaduje, aby už nebol ďalej zbavený svojho rodinného prostredia, ak mu v ňom v súčasnosti žiadne nebezpečenstvo nehrozí. Preto súd neodkladné opatrenie zrušil. Vzhľadom na to, že v minulosti došlo k zlyhaniu rodičov pri výkone ich rodičovských práv a povinností ako aj z dôvodu pomerne krátkeho času, odkedy rodičia maloletého E. začali žiť spoločným rodinným životom súd v súlade s § 37 ods. 2 písm. b) a d) Zákona o rodine určil nad výchovou maloletého E. dohľad, pretože záujem maloletého na riadnej výchove si vyžaduje jej dlhodobejšie sledovanie a uložil rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu. Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia súd uložil rodičom dieťaťa povinnosť spolupracovať s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podali odvolania Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica a Okresná prokuratúra Skalica. Opatrovník vo svojom odvolaní uviedol, že znaleckým dokazovaním v trestnom konaní sa uvádza, že jednoznačne vyšlo najavo, že matka je v submisívnom závislom partnerskom vzťahu k J. V., keď uprednostňovala potreby svojho partnera pred potrebami detí a vzhľadom na jej osobnostné rysy nemožno vylúčiť pokračovanie v tomto konaní aj vo vzťahu k maloletemu E.. Je možné očakávať, že prípadná konzumácia alkoholu vedie u J. V. k odbúrianiu zábran a prispieva k odbrzdenému aj sexuálnemu správaniu, čím môže byť ohrozené fyzické a psychické zdravie dieťaťa. Vykonávajú dohľad nad maloletými deťmi P., nad ktorými bola zrušená ústavná starostlivosť a boli zverené do výchovy matky a realizujú tiež sociálne poradenstvo. S rodinou pracuje odborný tím pre výchovné opatrenia. Sú presvedčení, že u tak malého dieťaťa ako je E. dohľad nezabezpečí ochranu dieťaťa. U otca nebol znalecký posudok zameraný na dokazovanie vplyvu konzumácie alkoholických nápojov na jeho správanie a jeho prejavy v prípade, ak požíje alkoholické nápoje. Výchovné opatrenie dohľad nad maloletým E., ktorý má realizovať Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, nemôže zabezpečiť ochranu maloletého dieťaťa z hľadiska jeho veku, čím považujú dohľad u maloletého E. za neúčelný. Navrhli nariadiť znalecké dokazovanie u J. V., či vplyv konzumácie alkoholu u neho spôsobuje odbúranie zábran a tým prispieva k odbrzdenému aj sexuálnemu správaniu, čím môže byť ohrozené psychické a fyzické zdravie dieťaťa. Záujem dieťaťa musí byť prvoradý a preto navrhli, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým E..

3. Okresná prokuratúra Skalica vo svojom odvolaní uviedla, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne a neúplne zistil skutočný stav vecí. Nie je možné jednoznačne konštatovať, že v konaní zo strany rodičov bola preukázaná taká zmena pomerov, že ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti by bolo v rozpore s jeho záujmami. V súčasnosti nie je právoplatne skončená trestná vec rodičov maloletého, v ktorej sú obaja obžalovaní zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania spolupáchateľstvom. Poukázali okrem záverov znaleckého skúmania J. V. v trestnom konaní aj na iné skutočnosti a to napr. výpoveď poškodenej - dcéry matky maloletého E. v čase spáchania trestného činu osoby mladšej ako 15 rokov, pričom jej hodnovernosť bola potvrdená znaleckým posudkom. V rovnakom kontexte poukazujú aj na výpoveď svedkyne E. J., ktorá v trestnom konaní pod prísahou uviedla ako svedok, že J. V. sexuálne obťažoval jej syna. V znaleckom posudku MUDr. Ivana Andrého absentuje odborný záver o vplyve konzumácie alkoholu na správanie sa a prejavy otca maloletého v prípade konzumácie alkoholu. Nepreukázanie zmeny pomerov u rodičov maloletého konštatujú aj z dôvodu, že od nariadenia neodkladného opatrenia nebolo súdu zo strany rodičov preukázané podrobenie sa psychoterapii, resp. odbornému poradenstvu. Zmenu pomerov nemožno dôvodiť ani na základe toho, že matke boli zverené do výchovy jej štyri maloleté deti s ohľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť 17, 16 rokov, 13 rokov a 9 rokov, nie je možné porovnávať navrátenie týchto detí do starostlivosti matky pri posudzovaní záujmu maloletého E.. S poukazom na dôvody, ktoré zakladajú relevantnú pochybnosť o osobnosti nielen otca ale aj matky maloletého, teda samotného výchovné prostredia, považujú s ohľadom na vek maloletého a v spojitosti s oprávnenými pochybnosťami na strane otca uložené výchovné opatrenie za nedostatočné. Uloženie tohto opatrenia prichádza do úvahy najmä v prípadoch, keď je vzhľadom na vek možné reálne kontrolovať výchovu maloletého. Napadnutý rozsudok nereflektuje na oprávnený záujem dieťaťa, nakoľko nie je vydaný v súlade s článkom 3 ods. 1 a článkom 20 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa ako aj článku 5 Zákona o rodine, najmä v súlade s písmenom b), c), a e). Okresná prokuratúra navrhla návrh na zrušenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

4. Rodičia maloletého E. sa písomne vyjadrili tak k odvolaniu opatrovníka ako aj k odvolaniu okresnej prokuratúry. K odvolaniu okresnej prokuratúry uviedli, že nesúhlasia s dôvodmi odvolania. Pred Okresným súdom Skalica je vedené konanie pod sp.zn. 4T/32/2013, kde bolo voči nim vznesené obvinenie pre zločin sexuálneho zneužívania spolupáchateľstvom, keď malo dôjsť z ich strany k sexuálnemu zneužívaniu v tom čase maloletej X., ktorá je dcérou matky B. P.. Obvinenie bolo vznesené na základe vyjadrenia v tom čase maloletej X., pričom neboli preukázané žiadne iné dôkazy pre ich trestné stíhanie. Vždy tvrdili, že nedošlo ku konaniu, ktoré im bolo kladené za vinu, nikdy maloletú X. pohlavne nezneužívali. Napriek tomu bola nariadená u oboch väzba. Preto bola nad štyrmi maloletými deťmi matky maloletého nariadená ústavná výchova. V priebehu konania bolo zistené, že väzba nie je dôvodná. Po návrate z väzby ihneď požiadala o zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, ktorú súd zrušil a deti zveril do osobnej starostlivosti matky, v ktorom konaní bolo skonštatované, že spolu s terajším partnerom, otcom maloletého E. majú vytvorené podmienky pre výchovu týchto štyroch detí. Rozsudkom Okresného súdu Skalica 4T/32/2013, zo dňa 19.4.2017 boli obaja spod obžaloby oslobodení s tým, že nebolo preukázané, že by sa stal skutok, pre ktorý boli stíhaní. Uvedený rozsudok doposiaľ nie je právoplatný. Maloletá X. odmietla vypovedať. Trvajú na tom, že X. P. pri svojej výpovedi bez prítomnosti ich právneho zástupcu nehovorila pravdu a z jej strany došlo ku krivému obvineniu. Okresná prokuratúra poukazuje na znalecký posudok MUDr. Ivana Andrého, otec maloletého nepožíva alkoholické nápoje, každý deň používa motorové vozidlo pri výkone svojej práce. Mesto Gbely oznámilo, že rodičia neboli úradom riešení pre sťažnosť a OO PZ Brodské oznámilo, že neboli riešení ani za priestupok. Súd tak vyvodil správne závery o ich vzťahu k maloletému E.. Po jeho narodení a umiestnení v detskom domove si matka zabezpečila bývanie v mieste, na ktorom sa maloletý nachádzal tak, aby tam mohla byť takmer každý deň s maloletým. Otec tiež primeraným spôsobom sa o dieťa zaujímal a navštevoval ho. Keď bola matka za maloletým E. o jej ostatné štyri deti sa staral otec maloletého E., ktorý im varil aj pral. Nikdy z jeho strany sa nevyskytli žiadne problémy pri výchove týchto detí. Nariadenie súdneho dohľadu je jednou z možností ako vykonávať kontrolu pri starostlivosti rodičov o deti. Z ich strany bol daný súhlas, aby bol nariadený dohľad nad maloletým E., aby bola u nich vykonávaná pravidelná kontrola, majú za to, že správne súd dospel k záveru, že nemožno trvať na tom, aby bolo nariadené predbežné opatrenie u maloletého E. a toto správne zrušil.

5. K odvolaniu opatrovníka rodičia uviedli, že opatrovník tvrdí, že dohľad nad maloletým E. nezabezpečí ochranu maloletého s tým, že u otca dieťaťa nebol vypracovaný znalecký posudok zameraný na dokazovanie vplyvu konzumácie alkoholu na jeho správanie. Otec maloletého nepožíva alkoholické

nápoje, pretože každý deň šoféruje, opatrovník navrhuje vykonať znalecký posudok na jeho správanie pri konzumácii alkoholu. Ani v prípade požitia alkoholu sa po sexuálnej stránke nechoval neprimerane. Nevie, aká je reálna možnosť vypracovania takéhoto posudku, t.j. napr. uviesť, či a aké množstvo alkoholu by mal vypíť, aký druh alkoholu by mal vypíť a aké iné podmienky by mali byť splnené pri takomto dokazovaní. Ide iba o hypotetické úvahy. Čo sa týka trestného konania, X. P., ktorej výpoveď bola podnetom pre začatie trestného stíhania odmietla na pojednávaniach opakovane vypovedať. Majú za to, že najmä z toho dôvodu, že by bolo preukázané, že z jej strany došlo voči nim ku krivému obvineniu a že by mohla byť ona sama trestne stíhaná. V danom konaní nebol skutok, ktorý uvádzala X. P. žiadnym iným dôkazom preukázaný. Rozsudok súdu prvej inštancie považujú za správny, navrhujú ho potvrdiť.

6. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zaslal správu zo dňa 14.7.2017 vo veci maloletého E. V., z ktorej vyplýva, že maloletý E. je v G. G. X. H. X. Y. od 18.7.2016. Od jeho umiestnenia ho rodičia pravidelne navštevujú. Do 31.12.2016 boli v detskom domove aj jeho nevlastní súrodenci. Dieťa je v úzkom kontakte s biologickou rodinou. Od 1.1.2017 bol maloletý E. na niekoľkých krátkodobých pobytoch v domácnosti rodičov. Matke sú povolené pobyty s maloletým E. v G. G. H.. Otec a ostatní súrodenci E. pravidelne navštevujú. Psychický vývin dieťaťa je primeraný jeho dojčenskému obdobiu. Sociálne správanie má dieťa taktiež v širšej norme. Je pri vyšetreniach spokojné, radostne reaguje na hry, počas kontaktu je usmievavý, je zvedavý, hľadá predmety ktoré ho zaujali. Emocionálny vývin má oneskorený, je spätý s aktuálnym vnútorným stavom dieťaťa a jeho potrebami. Potrebuje pohodlie, stabilné zázemie. Kontaktuje sa s každým, nie je u neho pozorovaný plač, ak sa k nemu niekto cudzí priblíži. Opatrovník vykonal šetrenie pomerov u rodičov maloletého E., ktorí naďalej bývajú na adrese v D., v ich spoločnej domácnosti bývajú aj maloleté deti pani P. B., vlastníkom rodinného domu je J. V., rodinný dom je päťizbový, dve detské izby, spálňa, obývacia miestnosť, kuchyňa, práčovňa, sociálne zariadenie. Dom je štandardne zariadený, k domu prislúcha veľká záhrada. Maloletý E. je od 1.7.2017 umiestnený do profesionálnej rodiny pani R., H..

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania podali včas oprávnené osoby (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d) CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolania opatrovníka a okresnej prokuratúry nie sú dôvodné.

8. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 2P/141/2016 je zrušenie neodkladného opatrenia a nariadenie náhradnej starostlivosti.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zrušil neodkladné opatrenie, nariadené uznesením Okresného súdu Skalica, sp.zn. 2PPom/3/2016-32 zo dňa 15.7.2016, nad výchovou maloletého E. V. nariadil dohľad a uložil rodičom maloletého E. povinnosť spolupracovať s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na príslušnom úrade sociálnych vecí a rodiny.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie o zrušení neodkladného opatrenia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré je obsiahle, zrozumiteľné, vyčerpávajúce a poukazuje na správnosť tam uvedených dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť, preto nemôže dať za pravdu odvolateľom, ktorí v odvolaní neuviedli nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nebol vysporiadal a ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozhodnutia.

11. Po preskúmaní obsahu spisu aj odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že je dôvodné zrušenie neodkladného opatrenia. V odvolacích námietkach najčastejšie rezonovala skutočnosť, že doposiaľ nebolo skončené trestné konanie, v ktorom sú rodičia maloletého E. obžalovaní z trestného činu sexuálneho zneužívania spolupáchateľstvom, ktorého sa mali dopustiť na dcére B. P.

X. P., nar. XX.X.XXXX, a tiež skutočnosť, že doposiaľ nebolo znaleckým posudkom preukázané, aký vplyv má konzumácia alkoholu na správanie sa a prejavy otca maloletého.

12. Odvolací súd mal za to, že trestné konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené, posledným rozsudkom okresného súdu boli rodičia maloletého E. oslobodení, rozsudok však doposiaľ nie je právoplatný. V priebehu konania boli obaja rodičia maloletého prepustení z väzby, od tej doby prejavujú riadny, opravdivý záujem o maloleté deti P. i o maloletého E.. Matke boli jej štyri maloleté deti, nad ktorými bola zrušená ústavná výchova, zverené do osobnej starostlivosti. O tieto sa riadne stará spolu so svojím partnerom a otcom maloletého E.. O maloletého E. sa matka starala takisto vzorne v rozsahu aký jej bol umožnený, v ústave ho dojíčila, pravidelne ho navštevovala aj s otcom maloletého. Maloletý bol aj na krátkodobom pobyte v domácnosti rodičov. Okrem trestného stíhania sú relácie na rodičov kladné, doposiaľ neboli trestne stíhaní ani priestupkovo riešení. Matka spolu s J. V. sa o svoje deti riadne stará, k starostlivosti majú vytvorené vhodné podmienky, deťom neublížujú. Rodina je sledovaná úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, doposiaľ neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloleté deti. Pokiaľ dokážu rodičia zabezpečiť starostlivosť štyrom deťom, tak nie je dôvod, aby ju nezabezpečili aj maloletému E., o ktorého prejavujú záujem, majú s ním vytvorený citový vzťah. Čo sa týka namietaného nevykonania znaleckého dokazovania ohľadne požívania alkoholu otcom maloletého tak od prepustenia z väzby sa otec maloletého pravidelne dostavuje na probácie. Nebola žiadnym spôsobom preukázaná ani tvrdená skutočnosť, že by požíval alkohol a v poslednom znaleckom posudku je uvedené, že u otca maloletého nebolo zistené žiadne podozrenie, že by mohol trpieť sexuálnou poruchou resp. deviáciou. Z hľadiska duševného zdravia včítane sexuality nejstávajú žiadne relevantné prekážky k tomu, aby mohol so svojou družkou vychovávať maloletého E.. Sklony k pohlavnému zneužívaniu maloletého dieťaťa neboli uňho zistené. Odvolací súd takisto ako súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné doplniť znalecké dokazovanie v tomto smere. Pokiaľ sa týka namietanej skutočnosti, že nie je možné riadne vykonať dohľad nad maloletým E. vzhľadom na jeho útlý vek, tak odvolací súd má za to, že vykonávanie dohľadu neznamená, že tento sa vykonáva jedine pohovorom s maloletým. Dohľad nad maloletým sa vykonáva komplexným šetrením pomerov v rodine, kde sú ďalšie štyri maloleté deti schopné vypovedať a porozprávať o situácii a spolužití v rodine, čím sa dá zistiť prípadný nedostatok vo výchove maloletého E.. Takže odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie správne nariadil dohľad nad výchovou maloletého E. a uložil rodičom povinnosť spolupracovať s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na príslušnom úrade sociálnych vecí a rodiny, ktorými spôsobmi bude dostatočne zabezpečená kontrola nad výkonom starostlivosti a výchovou maloletého E. V. zo strany jeho rodičov. Odvolací súd mal tiež za to, že je v záujme maloletého E., aby vyrastal v rodinnom prostredí so svojimi rodičmi, ktorí sú schopní poskytnúť mu riadnu starostlivosť ako aj v rodinnom prostredí spolu so svojimi súrodencami.

13. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

14. O práve na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s § 58 CMP a ustanovenia § 396 ods. 1 CSP.

15. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).